

HalloHanze

8e jaargang nummer 13

Juni 2025

Bolsward
Deventer
Doesburg
Elburg
Groningen
Harderwijk
Hasselt
Hattem
Kampen
Maasbommel
Oldenzaal
Ommen
Rijssen
Roermond
Stavoren
Tiel
Venlo
Zaltbommel
Zutphen
Zwolle

Kamper kogge op vol zeil naar Visby

Kampen zwaait Kogge uit met Hanzefestival

Colofon

HalloHanze richt zich op actieve Nederlandse Hanzegangers uit bestuur, cultuur, bedrijfsleven en onderwijs.

De uitgave verschijnt sinds 2019 twee keer per jaar. HalloHanze is mede mogelijk dankzij de Nederlandse Hanzesteden.

Redactie:
Natasja Leoné en Theo Leoné

Vormgeving en DTP:
Hans Brand

Reacties en bijdragen aan HalloHanze zijn van harte welkom. Stuur ze op naar:

Omringd door plezierschepen en bidders bolt de kogge het zeil.

De vlaggen in top.

Het dek vol Hanzekisten.

Door Theo Leoné:

Kampen heeft op zaterdag 10 mei hartstochtelijk zijn kogge uitgezwaaid. In drie weken vaart het schip naar Gotland. Om precies te zijn: naar de haven van Visby, waar op 5 juni de internationale Hanzedag begint.

Op de kades dagjesmensen, Kampenaren en hoogwaardigheidsbekleders. Als groet vaart de kogge op zijn motor van de werf naar de brug om na een draai op vol zeil koers te zetten richting IJsselmeer en ver weg Zweden. Het geklik van de camera's lijkt een krekelconcert.

Boven het geroezemoes laten de klokken van de Buitenkerk zich horen. Het Torenkoor zingt samen met het publiek Tabee Kamper kogge. Burgemeester Sander de Rouwe spreekt voor een voorspoedige tocht een reiszegen uit.

WRAK 1336

De Kamper kogge heeft hetzelfde aanzien als het schip dat in 1336 voor de kust van Nijkerk verging. Vier jaren van onderzoek en bouw waren nodig om het wrak van Nijkerk te laten herleven. Gebruikt zijn 150 kuub eikenhout uit Denemarken, Frankrijk en Nederland. Handmatig gesmeed: 10.000 naainagels. In de Middeleeuwen werden de koggen binnen een maand of vier in serie gemaakt.

De in Kampen herrezen kustvaarder beschikt over een laadvermogen van zestig ton. Op weg naar Visby zijn dertien kisten vol waren voor de Hanzemarkt in Visby. Leer uit Rijssen, vis uit Elburg en laken uit Zutphen. Ook van de Rheinische Hanze en de Jeugdhanze liften kisten mee.

MAST DOUGLAS

De mast van de kogge is een bijna honderdjarige douglasspar uit de Ardennen, 22,4 meter lang. O jee, een paar maanden voor vertrek bleek bij inspectie de top rot te vertonen. Geen nood. Het bovenste gedeelte van de mast is sindsdien vervangen door larixhout uit Duitsland en Siberië.

Aan boord van de kogge twaalf bemanningsleden, met wisselende gezichten. Ervaren rotten maar ook zeeverkeners. De jongste die een stuk retourreis naar Visby voor zijn rekening neemt is Melle Meindertsma (17) uit Zwolle.

VRIJWILLIGERS

De Kamper kogge wordt met zo'n veertig vrijwilligers in de vaart gehouden. Nieuwkomers zijn welkom, mits bereid de handen uit de mouwen te steken. Zagen, smeren, scheepspraat. Wie werkt graag met hout van formaat en is niet bang voor de teerkwast?

Op langere tochten delen de twaalf bemanningsleden drie wachten. Het wachtlopen bestaat uit beurtelings sturen met het grote helmhout, navigeren en koffiezetten. In 2004 en 2016 maakte de Kamper kogge zeven weken durende ommelandvaarten langs steden in Duitsland, Denemarken en Zweden. Meestal vaart het schip minder ver van thuisbasis Kampen. Op de werf in Kampen komen elke donderdag (de al dan niet varende) vrijwilligers bijeen om te klussen.

Nautisch Platform geeft nieuwe glans aan oude scheepvaart

Botters, punters en koggen. Nooit van gehoord? Dat gaat veranderen. Het Nautisch Platform Oost spant zich in om de oude scheepvaart uit het oosten des land opnieuw voor het voetlicht te halen. Een initiatiefgroep greep op 10 mei het vertrek van de Kamper kogge naar de Hanzedag in Visby aan om het manifest Nautisch Platform Oost te presenteren. Zeeschip kogge is dan wel het symbool van de bloeiende Hanze maar het achterland mag niet worden vergeten. Want de Hanze was op de eerste plaats een netwerk met haarvaten tot in de verste hoeken. Op de kleine rivieren en beken voeren allerhande vaartuigen om vracht te brengen van en naar de Hanzesteden, die fungeerden als draaischijven van handel. Beschermvrouwe van het nieuwe nautisch platform is Thecla Bodewes, het nationale boegbeeld

van de Topsector Water en Maritiem. Tot de initiatiefgroep behoren onder andere Harry Webers (voorzitter Sociaal-Economische Raad Overijssel en van het Hanzefonds), Hilde Mulder (Rijkswaterstaat) en Henk van Voornveld (Kamper Kogge). Motto van het platform: Levend verleden, koersvaste toekomst. Het platform wil voortbouwen op de kernwaarden van de Hanze. Historie, ambacht en zeilvaart maar ook noaberschap en economie staan hoog in het vaandel. Uitgangspunt is daarbij grensoverschrijdende samenwerking tot in Duitsland. De schepen kwamen immers ook uit het Münsterland. De initiatiefnemers zien de vaart van de Kamper kogge als een startpunt. Gewerkt wordt aan een meerjarenplan dat meer moet zijn dan papier en gericht is op resultaten. In het verschie

liggen de reconstructies van Zuiderzeebotters en zompen die vanuit Twente en de Achterhoek gemakkelijk naar Friesland of Holland voeren. Een van de accenten ligt op het behoud en de versterking van de ambachtelijke kennis die belangrijk is voor de bouw, herbouw en onderhoud van historische schepen. Streven is om nieuwe generaties warm te maken voor het bijzondere erfgoed en verbinding te zoeken met scheepsbouwers als Bodewes en Huisman – wereldspelers met wortels in Oost-Nederland. Nautisch Platform Oost ziet voor zichzelf een rol bij de organisatie van de internationale Hanzedagen in Kampen (2030) en Harderwijk (2031).

De bijna verdwenen zompen zijn steeds vaker in de vaart. Het laatste exemplaar ging in 1942 vanuit Rijssen

naar het Openlucht-museum maar raakte twee jaar later tijdens de Slag om Arnhem zwaar beschadigd. Inmiddels varen weer zompen op Regge, Vecht en Berkel. De twaalf meter lange schepen hadden een laadvermogen van om en nabij acht ton en een diepgang van slechts veertig centimeter.

Kunst

Botters op zeil. Het vissersvaartuig speelde een dominante rol op de Zuiderzee.

PROJECTIERUIMTE HANSEMUSEUM

Het Hansemuseum in Lübeck heeft een in het oog springende videoruimte in gebruik genomen. Muurvullende projecties nemen de bezoekers vanuit de Hanzetijd mee naar de huidige globalisering. Hoeveel van de Hanze zien we vandaag de dag nog in handel, markten en de logistieke ketens? De uitbreiding markeert het tienjarig bestaan van het Europese Hansemuseum. Vorig jaar trok het museum in Lübeck 98.000 nieuwsgierigen. Tot de bezoekers behoorden 1146 groepen scholieren. Op het internet tikt het Hansemuseum bijna 1,3 miljoen bezoekers aan.

Dynamische projecties op de wanden. Foto Hansemuseum/Olaf Malzahn.

Internationaal bezoek in York.

Op bezoek in de zaal waar in 1648 de Vrede van Münster tot stand kwam.

BANDEN AANHALEN MET MÜNSTER

Voorzitter Pepijn Velthuis van de vereniging Nederlandse Jeugdhanze ziet kansen voor versterking van de samenwerking met Münsterland. Inspelend op de Euregio-plannen op de as Zwolle - Twente - Münster, ontstaat nieuwe ruimte voor de jeugdhanzegroepen op het traject Zwolle - Rijssen - Oldenzaal - Münster. Herfst 2024 kwamen jongeren uit hanzesteden in Duitsland, Nederland en Finland in Münster bijeen. De groep werd ontvangen door locoburgemeester Maria Winkel. Op het programma stonden een bezoek aan de beroemde Vredeszaal en de sfeervolle kerstmarkt. Het netwerken leverde voor Pepijn Velthuis de uitnodiging van de Jeugdraad Münster op om tijdens een zitting in juli een pleidooi te houden lid te worden van de Internationale Jeugdhanze. De bijeenkomst in Münster werd mede mogelijk gemaakt door ondersteuning van Buro Internationales Münster.

ENGELSE HANZEDAG IN YORK

Struinen door de Shambles, de smalle straat vol vakwerkhuisen waarvan sommigen nog uit de veertiende eeuw stammen. Maar ook muziek van @york4eu, bezoek aan het Jorvik Museum en discussies over democratie en internationale samenwerking. Aan de mini-Hanzedag te York namen behalve de Nederlandse Jeugdhanze jongeren deel uit Engeland, Frankrijk en Duitsland. Het evenement in april 2025 vond voor de tweede keer plaats. De Nederlandse groep reisde per auto en had pech op de terugweg. Nou ja, het dagje Duinkerken extra viel in de smaak. De bestuurders Pepijn Velthuis en Eline Jansen keren waarschijnlijk in december terug naar York om te vertellen over de Nederlandse en internationale Jeugdhanze.

De dag in Zutphen begon met een warm welkom van wethouder Rick Verschure. Enthousiast nam hij de jongeren mee naar zijn stad en de bijzondere hanzehistorie. Vervolgens maakten de jongeren kennis met elkaar tijdens een voorstelronde. Opvallend is dat dit jaar de jongens licht in de meerderheid zijn. Ongeveer de helft van de groep neemt voor het eerst deel aan het internationale evenement. De stemming is opperbest. Een bijzonder moment van de middag was de bijdrage aan de hanzekist - een robuuste kist die namens de Jeugdhanze meegaat op het koggeschip naar Visby. De jongeren sturen uiteenlopende producten mee die hun stad vertegenwoordigen. Van Deventer Koek tot Zwolse Balletjes en Veluwe Brok. De kist is goed gevuld met lokale lekkernijen en symbolische voorwerpen. Ook snoepschelpjes uit Hasselt mochten niet ontbreken. Zou de Kamper kogge op zijn drie weken lange reis onverhoopt stranden, dan hoeft de bemanning in ieder geval niet te verhongeren. De gemeente Zutphen verraste de jongeren met een fluisterboottocht over de Berkel en door de grachten. De jongeren genoten van zowel het uitzicht en kabbelend water als de kleurrijke verhalen van de bevlogen schipper. Tot vermaak van de groep moesten de deelnemers regelmatig bukken voor de lage bruggetjes. Het bezoek aan Zutphen werd afgesloten met een hapje en drankje in het oude stadhuis - waarvan de eerste steen al gelegd werd voor 1371.

Op weg naar de Hanzedag in Visby genoot de Jeugdhanze van een vroege tussenstop in Zutphen. De jeugdige deelnemers aan de reis naar Zweden maakten met elkaar kennis en verkenden per fluisterboot de rijke historie van de Berkelstad. Acht Hanzesteden vaardigen 21 jongeren af naar Visby 2025.

Fluisterend over de Berkel in Zutphen

De vlag van Zutphen met als teken van hoop en vertrouwen het ankerkruis.

Lokale spullen voor de hanzekist.

Samen in de fluisterboot. Wel op tijd bukken.

Opperbeste stemming bij de jonge gedelegeerden.

Tien jaar geleden stond ik voor het eerst met een groep leerlingen in het charmante Viljandi, idyllisch stadje aan een meer in het zuiden van Estland. Wat begon als een rustige uitwisseling tijdens de Hanzedagen, mondde uit in een onvergetelijke ervaring. De stad - normaal vredig en ingetogen - transformeerde voor onze ogen in een bruisend festivalterrein vol muziek, markten en ontmoetingen. Die reis combineerden we met een bezoek aan de stad Tallinn en meerdere scholen, waaronder een lokale school in Viljandi waarmee we contact onderhielden.

Het contact met de school bleef niet bij een kortstondige kennismaking. Vijf jaar geleden reisde de directeur van de school in Viljandi af naar Nederland om onderwijsinstellingen in Zwartsluis en Zwolle te bezoeken. Tijdens zijn bezoek voerden we inspirerende gesprekken over onderwijs. Estland behoort tot de Europese top op onderwijsgebied - een positie die het land te danken heeft aan gelijke kansen voor alle leerlingen, een sterke focus op persoonlijke ontwikkeling en verregaande digitale innovatie. Er valt veel van te leren van het Estse systeem.

En dus keerden we dit jaar terug. Met een nieuwe

groep van twaalf nieuwsgierige leerlingen en drie enthousiaste docenten. Wat in eerste instantie begon met een voorzichtige kennismaking, groeide al snel uit tot warme interacties. De taal bleek nauwelijks een barrière: de jongeren in Viljandi spreken uitstekend Engels, waardoor het contact moeiteloos verliep. Het programma was gevarieerd. We maakten een avontuurlijke tocht met de kano en te voet door het Soomaa National Park. Ook ontdekten we Viljandi op de fiets, onder begeleiding van een gids die ons meenam langs de ruïnes van het middeleeuwse kasteel, de iconische watertoren, houten huizen en elegante Duitse villa's aan het meer. Daarna gingen de leerlingen in gesprek met de 'City Council' over de fietsinfrastructuur van de stad. Wat begon als een lesje burgerschap, groeide uit tot een echte dialoog over duurzaamheid, mobiliteit en jongerenparticipatie. Mijn gedachten dwaalden regelmatig af naar toen. Naar de vele muzikale optredens op de verschillende podia, het vuurwerk boven het meer. Naar de jongeren die in het theater op slaapmatten op de grond lagen. En naar de charme van de stad, met haar vriendelijke mensen. Nu was het stil, maar diezelfde hartelijkheid was gebleven. Wat een fantastische stad, Viljandi.

In groep terug naar vriendelijk Viljandi

klauteren bij de ruïne.

Gewoon mensen onder elkaar Slagzin voert naar Turku

Samen naar Turku, eeuwenlang de belangrijkste stad van Finland. "Ik heb ruimte voor jou in mijn stad, mijn hart staat open voor jou."

Samen met een vriend stapte ik twintig jaar geleden in het vliegtuig naar Turku, Finland. Geen gewone vakantie, maar een bijzondere reis. Ik mocht mee met het college van B&W van Zwolle naar de Jeugd Hanzedagen. Die kans had ik verdiend met een enquête, of beter gezegd: met de slagzin die ik als afsluiting van die vragenlijst moest invullen.

"Ik heb ruimte voor jou in mijn stad, mijn hart staat open voor jou."

De dagen in Turku waren een aaneenschakeling van nieuwe indrukken en bijzondere ervaringen.

Zomaar wat herinneringen: we roeiden een sloepenrace op de Finse wateren, ontdekten hoe lang het daar 's zomers licht blijft, bouwden met Finse jongeren een raket van een colafles. En spraken met leeftijdsgenoten uit andere landen. We beseften hoe goed we het eigenlijk hebben in Nederland. 's Avonds keken we samen - jongeren, wethouders en burgemeesters - naar het EK voetbal.

Wat me vooral bijbleef was de ontspannen, gelijkwaardige sfeer. Een mooi voorbeeld daarvan:

tijdens een gesprek met een van de reisgenoten hadden we het over de Hanzedagen en vroeg hij geïnteresseerd naar mijn werk op de basisschool. Toen ik informeerde naar zijn functie, zei hij: "Ik ben burgemeester van Deventer." Dat moment blijft me bij. Geen hiërarchie, geen afstand, gewoon mensen onder elkaar.

Het voelde als een kleine wereld op zich, waar geschiedenis, sport en cultuur samenkwamen. De Hanze was ineens niet meer iets uit een boek, maar iets levends. Iets wat je kon voelen en meemaken.

Twintig jaar later werk ik als docent op het Agnieten College in Zwartsluis. En dit jaar ontdekte ik dat onze school meedoet aan de Jeugd Hanzedagen. De cirkel is rond.

Ik hoop dat de leerlingen en collega's die meegaan, er over twintig jaar met net zo'n warm gevoel aan terugdenken als ik.

Gotland zowel springplank als spijtzwam in Oostzee

Door: Theo Leoné

Eiland Gotland ligt als een grote stapsteen midden in de Oostzee. Centraal tussen Scandinavië, de Baltische staten en de kusten van Duitsland en Polen. Sinds de Sovjets Koningsbergen veroverden, ligt zelfs Rusland dichtbij. Professor Hanno Brand uit Zutphen noemt Gotlands hoofdstad Visby zowel springplank als spijtzwam.

Visby was al belangrijk toen de Hanze nog in de kinderschoenen stond. Twaalf eeuwen geleden stonden op de plek waar dit jaar de internationale Hanzedag plaats vindt al tientallen houten huizen. Levendige handel vond plaats met zowel de landen langs de Noordzee als waar nu Rusland en Turkije liggen. De bodem heeft muntschatten prijs gegeven die wijzen op een verbluffende mobiliteit van de Gotlanders en hun partners. Tot in het midden van de twaalfde eeuw vertoonden zich vooral Friezen, Denen en Slavische handelaren in Visby.

Duitsers hadden nog niets in de melk te brokkelen. De stad verkocht bont, was en woudproducten in Novgorod - Rusland. In de stad aan rivier de Volchov bezat Visby zijn eigen handelspost, de Sint Olofshof. In de dertiende eeuw kantelde de rol van Visby en namen de Duitse handelaren het initiatief over. De inname van Gotland door de Deense koning Waldemar Atterdag in 1361 kwam Visby nooit meer te boven. Het bloedbad wordt jaarlijks in augustus herdacht. Gotland viel ten prooi aan piraterij, kreeg de Duitse Orde op bezoek en werd verkocht aan Denemarken. Sinds 1645 is Gotland Zweeds. Ook al keerde Denemarken nog drie jaar terug en moest het eiland in 1808 enkele weken Russische troepen dulden. Dankzij zijn rijke historie telt het 125 kilometer lange eiland (55 kilometer breed) tal van burchten, oude kerken en ruïnes. De meeste bezienswaardigheden zijn te

vinden in rozenstad Visby, dat een plek heeft gekregen op de werelderfgoedlijst van Unesco. De elf meter hoge stadsmuur - waarvan het oudste deel uit 1116 - is ronduit spectaculair. Van de ooit 29 poorten zijn 27 intact. Wie de muur in zijn geheel wil bekijken, wacht een wandeling van een kilometer of vier. Na de ontspanning die optrad na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie besloot het neutrale Zweden in 2005 zijn militairen van Gotland terug te trekken. Vanwege de toenemend agressie van Rusland keerden de soldaten in 2015 weer terug.

Wachters van kalksteen.
Foto Gotland/Helena Wahlman.

FOSSIELENPARADIJS

Gotland is een fossielenparadijs. De versteende overblijfselen van planten en dieren zijn overal te vinden. Op de stranden zelfs voor het oprapen. De fossielen zijn tussen de 444 en 416 miljoen jaar oud en ontstonden in het geologische tijdvak Siluur.

Gotland lag tijdens het Siluur op een heel andere plek op aarde. In de tropen ter hoogte van de evenaar. Je kunt op de stranden dan ook restanten vinden van tropische koralen. Het grind werd in de ijstijden aangevoerd vanaf het Scandinavische vasteland

De indrukwekkendste stadsmuren van Noord-Europa zijn in Visby.
Foto Gotland/Emelie Asplund

Smalle straten volgens middeleeuws patroon. Foto Gotland/Jerker Andersson.

Samen verder in Visby 2025

De afgevaardigden van de Hanzesteden stromen woensdag 4 en donderdag 5 juni Visby binnen. Als officiële aftrap geldt de parade, die op donderdag vertrekt bij kathedraal Sankta Maria. De Jeugdhanze heeft zijn onderkomen in de logementen van Gustavsvik, tussen zee en oude stad. De jongeren krijgen de beschikking over fietsen die ze tijdens de Hanzedagen regelmatig nodig zullen hebben. De leden van de Jeugdhanze wacht

een programma waarin ze behalve Visby via een klimroute ook de toppen van de bomen zullen verkennen. In een workshop met de Universiteit van Campus Gotland buigt de jeugd zich intensief over de mentale gezondheid van jonge mensen. Vrijdag gaat de Hanzemarkt van start en staat een economisch forum op het programma. Tijdens de conferentie doen onderzoekers en bedrijven hun visie uit de doeken onder het motto: durf

anders te denken en verdien geld op een nieuwe manier. De 45-ste internationale Hanzedag wordt zondag 8 juni afgerond met een slotparade, de gedelegeerden gaan weer ieder huns weegs. Visby organiseerde in 1998 voor de eerste keer een internationale Hanzedag. Motto destijds: Met de Hanzebond de toekomst in. Dit jaar is het thema: Samen verder. Bij het Hanzeverbond zijn bijna tweehonderd steden aangesloten.

Welcome to Visby
June 5–8 2025

45th HANSEATIC DAY **25**
Visby
FURTHER TOGETHER

Verrassende optredens Van hanzekunstenaars

HANSEartWORKS staat in Visby vol van de verrassingen. Kijk maar, je ziet niet wat je ziet. Gekozen is voor een Performance Festival met het thema relaties. De inzending van gaststad Visby brengt drie pooldieren ten tonele: een poolvos, berghaas en ijsbeer. De verklede kunstenaars proberen op straat en in een galerieruimte hun verloren leefruimte te reconstrueren. O ja, hoe was het leven op de ijsberg ook al weer?

Gdansk – organisator van de Hanzedag 2024 – komt op de proppen met een installatie die de relatie tussen mens en natuur onderzoekt. Nadruk ligt op de rol van wilde bestuivers. Een tafel (symbool voor gemeenschap en dialoog) is bedekt met een wit kleed, geborduurd met planten die door insecten worden bestoven. Deelnemers verrijken het kunstwerk door stekken toe te voegen. Daardoor komt het traditionele handwerk weer tot

leven. Omringd door foto's van wilde bijen wil het kunstwerk een oproep zijn om kwetsbare ecosystemen te beschermen. Ryszard Balón uit Stargard koppelt grafische miniaturen aan kunstmatige intelligentie. Al brengt de afbeeldingen tot leven en laat de grenzen tussen schepper en toeschouwer vervagen – belooft de kunstenaar uit de stad waar in 2026 de Hanzedag plaatsvindt.

Gelre heeft primeur van tekstballonnen

Door: Theo Leoné

Tekstballonnen zijn vertrouwd. Sla een stripboek open en de ballonnen vliegen je tegemoet. Wie heeft de zwevende teksten eigenlijk bedacht? Hoe lang worden ballonnen al gebruikt om woorden in te stoppen? Het Regionaal Archief in Zutphen bezit een vijf eeuwen oude illustratie waarin tekstballonnen kracht bij zetten. Zowel de maan- als de klaagbrief worden voor iedereen zichtbaar in de Hanzestad aangeplakt. Wat denkt hertog Karel van Gelre van.

In de Slag bij Béthune (1476) wordt Karel van Egmond, de latere hertog van Gelre, gevangen genomen. Profijtelijker dan doden is losgeld vragen. Hoge edelen zijn veel penningen waard. De Franse koning eist een losgeld van 80.000 goudguldens. De Gelderse steden betalen een deel van het geld. Voor het resterende bedrag zal Bernhard van Meurs twee maanden in gijzeling gaan. Met de afspraak dat Karel de graaf snel weer

vrijkoopt. Karel komt in 1491 vrij. Als hertog van Gelre heeft hij een volle agenda en vergeet aan wie hij zijn vrijheid te danken heeft. Opzet? Kan Karel zijn geld wel beter gebruiken? In 1493 - Columbus is druk

bezit Amerika te ontdekken - stuurt Bernhard een maanbrief aan de hertog om te herinneren aan de belofte hem vrij te kopen. De hertog van Gelre doet of zijn neus bloed. Vanwege het uitblijven van een reactie stuurt Bernhard een klaagbrief naar de Gelderse steden en edelen. In juni 1500 komt Bernhard van Meurs eindelijk vrij. De hertog van Gelre onthaalt hem vorstelijk in Hanzestad Arnhem. Zutphen schenkt de graaf een paard en stuurt muzikanten om de ontvangst op te luisteren. Lang geniet Bernhard niet van zijn vrijheid, zijn gezondheid blijkt broos. Uit zijn nalatenschap eist de hertog van Gelre 35.000 goudguldens. Dat bedrag vertikt de familie Van Meurs om te betalen.

Zonder tekstballonnen geen stripverhalen. Heldere tekst en beeld versterken elkaar krachtig. Immigranten zetten dikwijls hun eerste schreden bij het leren van een vreemde taal door stripverhalen te lezen.

De maanbrief. Een bode van Bernhard van Meurs knielt voor hertog Karel van Gelre en biedt de maanbrief aan. Collectie Erfgoed Zutphen.

Karel van Egmond is gevangene. Hij belooft graaf Bernhard binnen twee maanden weer in vrijheid te hebben. Zo niet dan zal jij zelf terug keren naar de gevangenis. Gelderse edelen zijn getuige van de afspraak. Rechts neemt Bernhard als gijzelaar de plaats in van Karel. Collectie Erfgoed Zutphen.

Ruime sluis Kornwerderzand brengt zeevaart weer terug

Rijk en regio zijn in gesprek om de sluisen bij Kornwerderzand te verruimen. Het kabinet heeft voor de werkzaamheden 375 miljoen euro opzij gelegd. Een stad als Kampen kan niet wachten weer echt zeehaven te worden. Sinds in 1932 de Zuiderzee IJsselmeer ging heten, is de zeevaart voor de Hanzesteden langs de IJssel en zijn binnensee sterk beperkt door de Afsluitdijk.

De schutsluizen bij Kornwerderzand zijn geschikt voor recreatievaart en relatief kleine vrachtschepen. De grote sluis meet 137 bij 14 meter en heeft een drempeldiepte van - 3,5 meter. De doorvaartbreedte bedraagt 15,75 meter. In de plannen voor verruiming wordt de grote sluis 150 meter lang en 25 meter breed. De verdiepte sluisdrempel komt op 6,1 meter onder NAP. Door de huidige draaibruggen de vervangen door basculebruggen - je weet wel, met zware contragewichten - ontstaat een flink grotere doorvaartbreedte. Tientallen bedrijven maken zich sterk om de grote sluis bij Kornwerderzand te verruimen, de bruggen te vervangen en de vaargeulen flink te verdiepen. Niet alleen de maritieme sector ziet het

belang maar ook ondernemers uit het agrarische en logistieke bedrijfsleven. Na afronding van de werkzaamheden kunnen aanzienlijk grotere vrachtschepen - zoals in de Hanzetijd - vanuit het Oostzeegebied de haven van Kampen bereiken. Ook de werven voor grote jachten in Makkum, Urk en Vollenhove kijken halsreikend uit naar extra scheepsverkeer. Net als Lelystad. Dicht bij de sluisen van Kornwerderzand bevindt zich een indrukwekkend complex kazematten - thans museum. Bij de inval in mei 1940 beten de Duitsers hun tanden stuk op de zwaar bewapende fortificaties en slaagden niet de Afsluitdijk te veroveren.

Blik op het zwaar verdedigde complex van spui- en schutsluizen bij Kornwerderzand.

Muurschildering in Stargard, de stad in Polen waar in 2026 de internationale Hanzedag wordt gehouden.

INTERNATIONALE HANZEDAG

De Internationale Hanzedag nieuwe stijl vindt plaats sinds 1980. De aftrap gaf Zwolle. In 2030 is - na een halve eeuw - de hoofdstad van Overijssel opnieuw het toneel van de Internationale Hanzedag, vervolgens Harderwijk. Na de Poolse Hanzedagen in Torun (2023) en Gdansk (2024) is de beurt aan Zweden. De Hanzeaten komen van 5 tot en met 8 juni bijeen in Visby, sfeervolle stad op het eiland Gotland. De contacten met de Russische Hanzesteden zijn sinds de inval in de Oekraïne bevroren.

Het schema voor de komende jaren:

- 2025 Visby (Zweden)
- 2026 Stargard Szczecinski (Polen)
- 2027 Braunschweig (Duitsland)
- 2028 Stralsund (Duitsland)
- 2029 Wismar (Duitsland)
- 2030 Zwolle (Nederland)
- 2031 Harderwijk (Nederland)
- 2032 Elblag (Polen)
- 2033 Pskov (Rusland)
- 2034 Kaliningrad (Rusland)
- 2035 Edinburgh (Schotland)

Oorlog komt van twee kanten, vrede ook.

Tilus Brandsma

Here
i am

